



# Cocon

---

Jaargang 21

Juli 2021

De Cocon is een kwartaaluitgave van de FNG en als zodanig te vinden op de website van de FNG.

Toezening van een hard-copie is mogelijk aan alle ingeschrevenen of donateurs van de FNG.

De volgende Cocon verschijnt uiterlijk 29 september 2021. Kopij versturen vóór 5 december. De redactie behoudt zich het recht voor (te lange) bijdragen indien nodig in te korten.

Correspondentie:

cocon.fng@gmail.com

Bank: NL25 INGB 0008 4006 43

t.n.v. FNG.

# Cocon

*De zonnebloem draait haar bloem naar het licht.*

*Dit staat symbool voor levenslust en bewondering (je bent fantastisch/prachtig).*

*De mens die zijn hoofd naar het licht (of Christus) beweegt.*

*We vinden de zonnebloem ook terug op grafzerken.*

*Dan is de zonnebloem het symbool van toewijding.*

*Deze symboliek is ontleend aan de Griekse mythe waarin Clytia verliefd wordt op de Zonnegod Apolle.*

Inhoud.	Schrijver.	Bladzijde.
Inhouds opgave	Cocon	2,
Het bestuur	Jack Keijzer	3,
Het verhaal van Peter Hovens,	Rien Verbiest	4,
vervolg	-	5,
Vervolg	-	6,
Vervolg	-	7,
Interview met: Madelaine van Toorenborg	Els Stoker	8,
Vervolg	-	9,
De briefwisseling	Wil en Paul	10,
Wij herdenken: Juli	-	11,
- Augustus	-	12,
-September	-	13,
Stelling en de Conclusies	Kim Gijsbertsen	14,
Interview met: Jessica Monsma	Kim Gijsbertsen	15,
Gastschrijver:	Gert Jan Slump	16,
Gastschrijver:	Jan Bouman	17,
Gastschrijver:	Lucinda vd Ven	18,
Gastschrijver:	-	19,
Met Joske de corona tijd door.	Joske Kuut	20,
Vervolg	-	21,
Agenda en nieuws	Bestuur/Cocon	22,
Het bestuur en de Cocon leden	Bestuur/Cocon	23,

## VAN HET BESTUUR

Er gloort licht aan het einde van de lange Coronatunnel. Veel seinen staan inmiddels op groen. We mogen weer naar de bioscoop, we kunnen we naar een restaurant en we kunnen weer naar de kroeg. Mondjesmaat kunnen we weer thuis wat meer mensen ontvangen.

Minister De Jonge is optimistisch over de situatie ná de zomervakantie, o.a. over het loslaten van de 1,5 meter afstandsregel. Deze regel staat tot die tijd grotere bijeenkomsten in de weg, maar wie weet gaat het lukken.

Maar.....daarna kan de DHG hopelijk doorgaan zoals we het zijn gewend; lopen met het lint.

Afgelopen maanden heeft het bestuur een tweetal bijeenkomsten georganiseerd voor nieuwe leden. Deze bijeenkomsten werden als zeer positief ervaren door hen; één lid meldde mij na afloop “blij” te zijn dat ze werd opgenomen in “onze familie”. Gesproken werd uiteraard over de persoonlijke verhalen, maar vooral ook de zaken waar men tegenaan is gelopen. En er zijn nog steeds wisselende verhalen. Van zeer positief naar zeer negatief en alles wat ertussen zit.

Het bestuur probeert wat aan deze ervaringen te doen. Zo is op 5 juni een gesprek geweest tussen SHN en een aantal nieuwe leden. Rien Verbiest en ik waren erbij. Respectvolle gesprekken waarbij SHN een aantal punten mee terug nam.

Ook hebben wij begin mei aan lotgenoten de gelegenheid gegeven om naamplaatjes op de Muur te bevestigen. Helaas niet met zijn allen, maar “Coronaproof”, dat betekende onder andere dat we dit gedaan hebben in twee tijdsloten, één in de ochtend en één in de middag. Sober. maar niet minder indrukwekkend. Wij hebben besloten om binnenkort nog een moment te prikken om naamplaatjes op onze Muur te bevestigen.

Over de Muur gesproken; burgemeester Roger de Groot van de gemeente De Wolden heeft gedurende zijn 9-jarig burgemeesterschap geen enkele bijeenkomst bij de Muur gemist. Altijd was hij er en altijd was daar het gesprek met de vele nabestaanden. Oprecht geïnteresseerd. Een vertrouwd gezicht. Hij was ook lid van ons Comité van aanbeveling.

Helaas is hij vertrokken als burgemeester. Hij is een nieuwe uitdaging aangegaan in de Noordoostpolder. Dat betekent helaas ook dat Roger geen lid meer is van ons aanbevelingscomité. Bij zijn “drive through afscheid” heb ik hem” de elleboog” gegeven en hem namens ons allen heel hartelijk bedankt voor zijn betekenisvolle rol tijdens de bijeenkomsten bij de Muur.

Als FNG hebben wij hem geen afscheidscadeau gegeven. Dit wilde hij per se niet. Hij heeft gevraagd of degenen die van plan waren iets aan te bieden in de vorm van een cadeau een bijdrage zou willen storten op de rekening van een stichting welk hij een warm hart toedraag, namelijk Stichting Jeugd en Cultuurfonds. Onze penningmeester honoreert deze wens vanzelfsprekend.

Wij staan aan de vooravond van de zomervakantie. Hopelijk met mooi weer en wat meer mogelijkheden om dingen te doen. Wie weet kunt u naar uw favoriete vakantieplek. Dat blijft nog wel even spannend.

Een flink aantal van u kan zich in ieder geval verheugen op de boottocht op 21 of 29 augustus. Hopelijk kan dit gewoon doorgaan. Wij zijn redelijk optimistisch.

Hoe dan ook en waar dan ook: ik wens u namens ons bestuur een hele fijne zomer toe.

Jack Keijzer, vz. FNG

## Peter Hovens

13-07-55 † 22-02-19

---

“De meeste vrouwen die naar Suriname gaan, doen dat om er een donkere man te ontmoeten, maar ik ben er naar toe gegaan voor het land”, zijn de eerste woorden in ons Teams Gesprek met de sinds 2014 in Suriname wonende Julia Hovens.

Ondertussen woont ze alweer bijna zeven jaar samen met manlief Jorny, waarmee ze twee jaar geleden is getrouwd. “Ik was altijd al verliefd op Suriname en verwachtte er een mooi bestaan op te kunnen bouwen met mijn beroep als dierenarts en intussen heb ik er mijn huidige man ontmoet”.

Het gelukkige stel wil graag een kindje, maar dat blijkt niet van een leien dakje te gaan; integendeel. Drie miskramen later geven ze de moed op en gaan ze voor adoptie. Het wordt een jongetje, Izaak, negen maanden oud en inmiddels 3,5 jaar. Julia en Jorny zijn gek op het jonge knulletje en worden daarmee automatisch gedwongen om zo gauw mogelijk te trouwen. Immers, men moet een huwelijkse staat van drie jaar hebben wil men voor adoptie in aanmerking kunnen komen. Het stel besluit om hun huwelijk te gaan organiseren en Julia is in gedachten al bij haar vader die haar bij de arm begeleidt....

### Terug in de tijd

Haar ouders zijn in 1997 gescheiden. Haar vader hertrouwt en ook dat huwelijk strandt. Vanwege die scheiding zoekt Peter snel een onderkomen en vindt dat in een zogenaamde ‘vrijgezellenflat’ in Oss. De 35-jarige Julia en haar broer Timon noemen het steeds ‘dat stomme flatje’. Peter is niet kieskeurig en hoopt van daaruit een geschikt onderkomen te vinden. De huizenmarkt stort in die jaren daarna in en als het flatgebouw gerenoveerd wordt, blijft Peter nog maar even afwachten. Julia’s moeder sterft in 2011 waardoor de ouderlijke band met haar vader, die al super is, vanzelfsprekend meer centreert. De familie is zeer hecht, Peter, zijn zus Katje met zoon Aires, Julia en haar broer Timon.



is, vanzelfsprekend meer centreert. De familie is zeer hecht, Peter, zijn zus Katje met zoon Aires, Julia en haar broer Timon.

De wijze waarop Julia over haar vader vertelt, is vol genegenheid en respect. “Het was zo’n sociale man, altijd hielp hij mensen in nood.” Ze weet nog dat ze als kind al in de familie vaker ‘kostgangers’ in huis hadden. Bevriende koppels of alleenstaande vrienden in nood vonden bij haar ouders tijdelijk een gastvrij onthaal.

“Ik weet niet beter“ zegt ze. “Bijvoorbeeld een oude zeeman die in zijn laatste levensjaren een liefdevol onderdak vond bij mijn vader, dergelijke hulp was hem niet vreemd”.

Peter neemt voorlopig genoeg met zijn appartementje en werkt vele jaren als huismeester bij CEVA Logistics, nadat hij vroeger de kost verdiende met allerlei baantjes als hovenier, timmerman of in de verpleging. De Poolse vrouw Asia is een collega van hem bij CEVA, waarmee hij goed bevriend raakt. In 2005 ligt zij in scheiding. Ze zoekt onderdak en Peter voelt zich wederom geroepen haar te helpen en neemt haar in zijn flatwoning op. Hij helpt haar een huurwoning te vinden, maar al snel loopt het mis in deze woning en ze komt ze terug bij Peter in huis.

De jaren verstrijken ondertussen en de vrouw getraumatiseert door een onvervuld kinderwens

wordt er mentaal er niet beter van als ze stopt met haar werk. Peter, zo sociaal als hij is, accepteert haar, alhoewel hij niet blij is met haar depressieve staat. Julia en haar broer leren de huisgenoot van hun vader uiteraard ook kennen.

“Het was een lieve vrouw, maar ze toonde weinig initiatief. Het was meer dat je met haar te doen had. We begonnen wel om haar te geven, alhoewel mijn vader geen verhouding met haar had”, zegt Julia. De ouders van Asia zijn in Polen en kunnen niet bijspringen of helpen. Asia heeft twee jongere broers, een woont in Duitsland en een in Polen. Ze heeft wel met hen allebei regelmatig contact. De jongste broer van Asia is een kolos van meer dan twee meter die meer in instellingen en gevangenissen vertoeft dan je lief is. Hij, Z., bivakkeert echter soms in Nederland, waardoor Julia hem ook een enkele keer ontmoet. Zijn moeder en zijn zus zijn vaak in de stress vanwege zijn criminele handel en wandel. Ook Peter, en zelfs zijn zus Katje, worden wel eens door Z. benaderd om geld want dat kan hij altijd gebruiken.

Op enig moment doet Z. - bij een bezoek aan zijn zus en Peter - een poging om van het balkon af te springen. Peter heeft de grootst mogelijke moeite om de zware reus van de balustrade op tien hoog weg te houden. Het is een aangrijpende gebeurtenis die traumatisch doorwerkt bij Peter. Of het ook Asia bezighoudt is niet te peilen, ze is nou bij voorbaat al down.

Inmiddels woont Asia tien jaar bij Peter. Ze toont geen initiatief en neemt geen enkele verantwoordelijkheid voor haar situatie. Ze begint meer te drinken en krijgt steeds meer last van haar overgewicht. Ze slikt veel pijnstillers voor pijn in haar knieën en menstratiepijn. Wanneer haar lichamelijke klachten toenemen, wil ze van geen arts weten en/of daar werk van maken. Ze wordt depressiever en houdt het bij pijnstillers en haar biertje. De situatie rondom Peter wordt er niet rooskleuriger op, maar hij is er nou eenmaal de man niet naar om haar in de steek te laten.

Het is 15 mei 2017, wanneer Peter na zijn werk thuis komt en hij Asia levenloos op de grond aantreft. Hij belt snel een ambulance en krijgt dan te horen dat hij haar moet omkeren voor een stabielere ligging in een poging haar te

reanimeren. Er komt een golf bloed uit haar mond wanneer hij haar omdraait. Een opgeroepen arts constateert ter plaatse dat ze zeer waarschijnlijk aan een maagbloeding is overleden. De drank en pijnstillers tezamen hebben hun werking gedaan.

Zoals te verwachten was, heeft Asia niets geregeld wat een levensverzekering of dergelijke betreft. Peter wil Asia wel een fatsoenlijke begrafenis geven, maar verkeerd op dat moment niet over voldoende middelen. Met haar familie in Polen is het vanwege de taalbarrière moeilijk communiceren; wel duidelijk wordt het dat ook zij niet willen of kunnen bijdragen. Zonder dienst en in alle soberheid wordt ze onder auspiciën van Sociale Zaken gecremeerd. Ingegeven door deze benepen situatie denkt Julia al: “Oei, oei, als dat maar niet verkeerd overkomt bij de familie alsof we niets om haar hebben gegeven. Mijn vader heeft nooit een serieuze relatie met haar gehad, maar ze heeft wel tien jaar lang in het leven van onze familie vertoeft.”

Julia maakt zich zorgen over haar vader. Haar vader die er steeds voor haar is en haar met alle liefde steunt als dat nodig is. Ze maakt zich zorgen over de onvoorspelbaarheid van Z., met zijn criminele achtergrond en chronische behoefte aan geld. Ze drukt haar vader op het hart om de deur nooit open te doen wanneer die reus bij hem aanbelt. Wanneer Peter een keer opbelt en doodleuk vertelt dat hij aan de deur is geweest, schrikt Julia hevig. “Nee, rustig boeffie, het was goed. Hij wilde alleen een paar vragen stellen over Asia.” Julia haalt opgelucht adem in de hoop dat het hiermee klaar is.

### **Eindelijk rust?**

Een kleine twee jaar nadat Asia is overleden, komt de hele familie in rustiger vaarwater. Peter heeft de draad van het leven weer opgepakt na een zware operatie aan zijn nekwervels, die hij onderging vlak na Asia's overlijden. Met Timon gaat het na een eerdere burn-out mede ten gevolge van het overlijden van zijn moeder eindelijk weer crescendo.

Bij Julia zijn ondertussen drie miskramen achter de rug en na een moeilijke start in Suriname gaat eindelijk alles beter. Julia en jorny hebben een stukje bouwgrond gekocht om een eigen dieren-

artspraktijk en woning op te gaan bouwen. Het stel is dolgelukkig met de kleine Izaak en ze beginnen met de planning voor het huwelijk.

Tegen de zomer van 2019 verwacht het stel familie op bezoek in Suriname. Het zou fijn zijn wanneer het huwelijk dan plaats zou kunnen vinden; de exacte datum wordt bepaald op Peters verjaardag, de 13e juli. Peter kan er weliswaar niet bij zijn want door de operatie is hij slecht ter been, maar via Skype kan hij de ceremonie en de gehele dag op beeld volgen. De hele familie ziet er naar uit. Peter geniet intens van de bijna dagelijkse lange Skype-verbinding met zijn dochter en Izaak. Hij is apetrots op de kleine.

In de loop van de morgen van 23 februari 2019 rijdt Julia haar bezoek-ronde naar enkele adressen waarmee ze als dierenarts een afspraak heeft. Ruim een half uurtje rijden is ze van huis wanneer het er bijna op zit. Haar broertje belt Julia, die vrolijk opneemt. "Hé, zusje, even snel een vraagje, wanneer heb jij Papa voor het laatst gesproken?". Julia antwoordt met: "Gisteren, hoezo?", "We kunnen hem niet bereiken!"

Julia voelt zich gelijk onwel worden, haar Papa is namelijk altijd te bereiken. Ze probeert rustig te blijven want ze moet haar aandacht bij het verkeer houden en ze wil haar broertje niet ongerust maken. "Misschien is er een stroomstoring", doet ze luchtig tegen haar broer. Afgesproken wordt dat Timon en zijn neef samen naar Peters flatwoning gaan kijken want Timon heeft immers een sleutel. Intussen werkt Julia haar laatste bezoekje af. Het is bij twee dames die Julia goed kent. Al bij de begroeting begint Julia te huilen.

### **Bang voorgevoel**

Thuis aangekomen vertelt ze geëmotioneerd snel het verhaal tegen Jorny, die met een vriend samen probeert de airco te repareren. Niet veel later belt haar broertje: "Het is niet goed zusje.... hij is dood!" Julia gilt en huilt, ze kan zich nauwelijks beheersen. Op de vraag waar hij ligt, antwoordt haar broertje "Het is raar.... heel raar, ik denk dat hij gevallen is.... ik zie overal bloed.... alle kastjes staan open.... ik denk dat hij iets zocht om het bloed te stelpen." Neef Aires, die buiten stond te wachten, hoort en begrijpt de situatie; hij belt een ambulance en roept naar binnen:

"Ligt zijn portemonnee nog op het nachtkastje?" Het was familie alom bekend dat wanneer Peter thuis was, zijn portemonnee altijd daar lag. Toen Timon zag dat er niks op het nachtkastje lag, drong het langzaam tot hem door dat het geen onschuldige valpartij was. De gearriveerde ambulance kan niets meer betekenen voor de neergestoken man.

### **Naar Nederland**

Julia is in schok. Als verdwaast, belt ze familieleden en kennissen op om vanuit een automatisme en met doffe stem te vertellen dat haar Papa dood is gevonden. Haar brein is echter nog met één ding bezig; ik moet zo snel als mogelijk naar Nederland. Dat gaat echter zo maar niet. Izaak is intussen 3,5 maand bij hen. Pas na 6 maanden komt men voor voogdij in aanmerking. Het betreft een vondelingetje, waardoor niemand de voogdij over hem heeft. Hem alleen laten kan niet want de binding is in zo'n vroeg stadium ontzettend belangrijk. Er wordt gekeken naar juridische mogelijkheden voor vervroegde voogdij, zo mogelijk via de rechter. Een persoonlijk schrijven naar de minister van Binnenlandse Zaken brengt uitkomst; ze kunnen een paspoort voor hem aanvragen.

Uren... dagdelen, brengt Julia op vliegveld Zanderij door in de hoop dat er een afzegging is voor een vlucht naar Nederland. Eindelijk na vier dagen kan ze mee, haar twee geliefden achterlatend die zo snel mogelijk hopen aan te sluiten. Haar tante van moeders kant wacht haar op Schiphol op. Ze belandt, naar haar gevoel, in een gekkenhuis. Er moet zoveel gedaan en onderzocht worden. De politie heeft nog geen idee. Ze mist haar vertrouwde geliefden. Vier dagen later arriveren gelukkig Jomy en Izaak.

De familie weet de recherche goed te helpen met het onderzoek en wijst van het begin af aan naar Z. als de mogelijke dader. Op een back up van de computer van Peter vindt Timon foto's van Z., waardoor men min of meer een signalement heeft. Julia en haar familie leven onder hoogspanning. Men weet niet waar hij uithangt en ze weten dat hij onvoorspelbaar is. Uit Peter's appartement blijken naast zijn portemonnee met zijn bankpas, ook zijn mobiele telefoon, huistelefoon en laptop gestolen te zijn.

Met de bankpas wordt kort na de steekpartij in Oss minstens 1.250 euro gepind door twee mannen de 38-jarige Z. en de 26-jarige D. Op een camera zijn de criminelen dansend met het pin-resultaat te zien. Van het buitgemaakte geld zetten de mannen in Amsterdam de bloemetjes buiten. De twee Polen zijn geen bekenden van elkaar. Ze hebben elkaar ontmoet op het station van Oss en blijken allebei om geld verlegen. Z. weet wel iemand waar ze zeker geld kunnen “lenen”. Wat begint als een simpele roof, eindigt met een in moes geslagen en over het hele lichaam ingestoken en verminkte onschuldige man. “Mijn vader was goed in een Indonesische vechttechniek, maar slecht ter been zijnde was hij nooit opgewassen tegen twee kwaadwillende grote jongens”, zegt Julia verslagen. De twee vluchten van Amsterdam naar Polen. Na ruim een maand worden zij opgepakt. Alhoewel de beide mannen verschillende verklaringen afgeven, is het wel duidelijk dat Z. de (hoofd)dader is. D. zegt geschrokken te zijn van het geweld en zich afzijdig te hebben gehouden.

“Waarschijnlijk leefde hij nog enigszins”, denkt Julia. Ze hebben alles meegenomen waarmee haar vader nog om hulp zou hebben kunnen vragen. Uit het autopsierapport blijkt dat hij enkele uren na zijn aangedane verwondingen moet zijn overleden. “Ze hebben hem opgesloten en voor dood achtergelaten, overal zat bloed in zijn appartement”, zegt Julia weemoedig.

Beide mannen worden enkele weken ter observatie opgenomen in het Pieter Baan Centrum. Halverwege juni 2021 is er zitting van de zaak. Z. eist kennelijk een schadevergoeding van de erven van Peter. Peter zou kort voor de dood van Asia zijn zus hebben beledigd. Vandaar dat hij wraak wilde nemen op hem, zo is zijn voorlopige versie van zijn gewelddadige daad.

### **Geluk en drama**

Peters verjaardag nadert en het stel besluit om hun huwelijk toch op de 13e juli door te laten gaan als eerbetoon aan hem. Het is ook zo dat Peter uitzag naar het huwelijk van zijn dochter, waar hij zo trots op was. “Het is wel heel emotioneel als je tegen je vader en moeders-foto moet spreken, maar ook wel mooi”, weet Julia. Het is een mooi feest met de nodige vrienden en familie. Er worden vier brandende ballonnetjes in de donkere

nacht opgelaten. Vier stuks: voor Julia’s papa en mama en voor Jorny’s vader en zusje. De vier lichtjes verdwijnen langzaam achter de wolken. Het completeert een gelukkig en mooi huwelijksfeest.

Daarna probeert Julia nog één maal zwanger te worden. Een medisch advies om het anti-malaria medicijn hydroxychloroquine te proberen om een zwangerschap te ondersteunen eindigt wederom in een drama. Een tweeling waarvan er een buiten de baarmoeder ligt, zet een dikke streep door de zwangerschap. Voordat ze een zwaarwegende beslissing moet nemen van hoe nou verder, sterven beide vruchten af. “Ook dat was weer uitermate heftig” zegt Julia. “Bij de miskramen daarvoor was papa altijd een reuze steun, nu heb ik hem zo gemist!” Het stel besluit om definitief geen poging meer te wagen. Voorlopig houden ze het bij Izaak. Nauwelijks hersteld van de vierde miskraam, wordt Julia zwaar ziek. Ze heeft ook weinig weerstand meer. Ze blijkt de tropische ziekte Denque (knokkelkoorts) te hebben. Kort daarop loopt ze nog een virale infectie en een bacteriële infectie van de nieren op. Houdt het dan nooit op?

### **Polikliniek Lobo**

In februari 2021 betrekken Julia, Jorny en Izaak het nieuwe stukje grond in Commewijne, een district naast Paramaribo. De polikliniek is klaar en in de wachtkamer wordt voorlopig een mini polo ingericht. In de overige ruimten vindt het prille gezinnetje provisorisch onderdak. Vernoemd naar Julia’s eerste hond Lobo, krijgt de kliniek dié naam. Het doet Julia goed dat het een prachtige kliniek is en dat ze eigen baas op eigen grond is. “Papa zou het prachtig vinden, ook dat we het gedeeltelijk van een kleine nalatenschap van hem hebben kunnen doen”, vertelt Julia. “Nu is het wachten tot we de financiële mogelijkheden hebben om het naastgelegen woonhuis verder af te bouwen”, vervolgt zij. “We hebben een buitengewoon mooi plekje net naast een groot stuk regenwoud. Ik ga er met Izaakje vaak wandelen en naar aapjes kijken. Na vele moeilijke jaren voelt het eindelijk alsof we rust hebben gevonden”. Met de zo belangrijke drie huwelijksjaren zijn in het zicht!

## IN GESPREK MET MADELAINE van TOORENBURG

Madeleine van Toorenburg is een voormalige politicus van het CDA die zich altijd betrokken heeft gevoeld bij de FNG. Zij is 14 jaar kamerlid geweest voor het CDA en heeft zich vooral beziggehouden met de portefeuille Justitie en Veiligheid in de gelijknamige 2e Kamercommissie. In die functie heeft zij vaak contact gehad met bestuursleden van de FNG. Haar betrokkenheid en interesse gingen verder dan alleen die zaken behandelen die in de commissie geagendeerd werden. Vaak liet zij bij bijeenkomsten -zoals de Dag Herdenken Geweldslachtoffers - haar gezicht zien. Het einde van haar politieke aanwezigheid voelt voor de FNG dan ook als een aderlating en is aanleiding om haar als het ware 'in het zonnetje' te zetten middels een interview voor de Cocon.

Voor de goede orde: de verhoudingen tussen de 'FNG' en mevrouw Van Toorenburg zijn van een orde dat men elkaar met de voornaam aanspreekt.



Madeleine kwam 14 jaar geleden binnenrollen in de politiek en had een gesprek met Jan Peter Balkenende, hij was destijds minister-president en vroeg aan Madeleine of zij zich bezig wilde houden met het thema 'slachtofferrecht'. Dit wilde zij heel graag. Het onderwerp slachtofferrecht vindt Madelaine ontzettend belangrijk. Ze keek vooral naar wie haar het hardste nodig had en dit waren met name de slachtoffers.

### Slachtofferrecht

Madeleine volgde een rechtenopleiding in Tilburg waar Marc Groenhuijsen de wetgeving voor slachtoffers destijds heeft bedacht. Daar besepte zij dat het recht vooral gericht was om een goed proces te maken voor de daders. Denkend aan een goede rechtspositie of een fatsoenlijk detentieverloop. Dit zag zij ook in haar werk als gevangenisdirecteur. "Ik wist dat de andere kant daarmee onderbelicht bleef" waarmee zij doelt op de slachtoffers. "Ik zag en hoorde zoveel dingen die niet goed geregeld waren." Zij ging met Ernst Hirsch Ballin in gesprek, destijds minister van Justitie en is gaan nadenken hoe je dat probleem juridisch kan verbeteren. De afgelopen 14 jaar werd het een strijd, omdat het in de wet goed bedacht is, maar de uiteindelijke uitvoering minder is. Wanneer je steeds ziet dat iets nog niet klopt, of nog niet goed geregeld is, wordt het een missie, aldus van Madelaine. "Tot op de dag van vandaag snap ik niet waarom bepaalde dingen niet geregeld worden." Onlangs was er een zitting waarbij een moeder bij gebrek aan een goede plek voor haar spreekrecht, op de stoel van de officier van justitie moest gaan zitten. Dit vindt zij moeilijk te begrijpen.

Madelaine kijkt met een goed gevoel terug op wat zij heeft kunnen betekenen als politicus. Zij vindt het wel jammer dat zij bepaalde dingen niet heeft kunnen afmaken in de politiek. De initiatiefwet om ervoor te zorgen dat wanneer iemand op straat komt te overlijden en hiervan beelden zijn gemaakt deze niet gedeeld worden op het internet. Zij weet hoe moeilijk het is om een initiatiefwet te maken en dit wordt nu door 3 kleinere partijen overgenomen. Zij hoopt dat dit nog gaat lukken. Zij verwijt de Rechtspraak overigens niets. Zij weet onder welke omstandigheden er gewerkt moet worden.

---

Het frustreert haar dat door de omstandigheden er geen ruimte gecreëerd kan worden om hun werk goed uit te voeren, zij willen graag slachtoffers bedienen, maar redden het gewoonweg niet. Het is een systeem waarin wij moeilijk goed recht kunnen doen.

Het frustreert haar dat door de omstandigheden er geen ruimte gecreëerd kan worden om hun werk goed uit te voeren, zij willen graag slachtoffers bedienen, maar redden het gewoonweg niet. Het is een systeem waarin wij moeilijk goed recht kunnen doen. Omdat je zoveel problemen kunt opwerpen waardoor een rechtszaak stroef gaat lopen. Het is nog niet een goed systeem, er moeten echt nog wat aan dingen gebeuren. Haar favoriete motto luidt; “wat je voor de minste hebt gedaan, heb je voor mij gedaan”. Dit is een bijbelstuk dat ook de drijfveer is geweest voor Madeleine. “Met het minste doel ik dan de mensen die dit het hardste nodig hebben, namelijk de kwetsbare.”

Het is hard werken als politicus, je staat 24 uur per dag, 7 dagen per week aan. Het hielp Madelaine vooral dat zij wist waarvoor zij het deed. Het betekenisvol zijn en het verschil kunnen maken voor de kwetsbare groepen, dat gaf haar juist de energie om het werk te kunnen doen.

Madeleine van Toorenburg moet erg wennen aan de vrije tijd die zij heeft, nu ze is gestopt als politicus. Zij geniet van de tijd die zij nu door kan brengen met haar gezin, maar ze is soms ook extreem onrustig. Toorenburg grapt dat zij laatst om 13:00 uur maar alvast de sperziebonen is gaan snijden en de aardappelen is gaan schillen, zodat ze wat te doen heeft. “Inmiddels is de tuin klaar, de hond uitgelaten en het huis opgeruimd, wat nu?”. Zij heeft moeite met niets doen.

#### Toekomst

Madeleine wil graag aan de slag als strafrechter. Dit is een heel traject wat zij door moet, waarin de eerste gesprekken hiervoor al gevoerd zijn. Madelaine is altijd een uitgesproken politicus geweest, maar wel vanuit het hart van het recht. “Een ingewikkeld traject dat ik met energie aanga en ik hoop dat ik slaag.”

Madeleine heeft moeite met mensen die zeggen dat het nu wel klaar is met de rechten van slachtoffers en dat het om de verdachten en de daders moet gaan: “Een dader moet natuurlijk in de eerste plaats worden afgestraft, maar de stem van de slachtoffers moet daarbij worden gehoord.”

Madeleine geeft aan het knap te vinden hoe nabestaanden van geweldslachtoffers iedere keer de kracht vinden om aan de bel te trekken als er iets moet gebeuren en zo telkens weer een stukje verder komen. Zelfs wanneer dit soms op een boze manier geuit wordt, begrijpt zij de boosheid van nabestaanden en is dit vaak een terechte boosheid. Het is belangrijk dat slachtoffers gehoord blijven worden door politici. “Ik zou niet weten hoe ik er zelf mee om zou gaan”, voegt Madelaine nog toe. Immers, ze is zelf moeder van twee lieve kinderen.

Wij wensen Madeleine ontzettend veel succes toe met haar traject naar het rechtersambt. En bovenal: dank Madeleine voor je betrokkenheid en inzet voor ons, nabestaanden.

Rien en Els

Dag Wil,

*Dat de corona tijd bij niemand onopgemerkt voorbij zal gaan, is een opmerking met een hoog open-deur-gehalte. Dat ieder er op eigen manier mee omgaat zal ook duidelijk zijn.*

*De kerkelijke gemeente waar ik deel van uitmaak, heeft een schrijfsproject gestart om op deze manier toch een beetje een gemeenschaps beleving te creëren.*

*Het project, waaraan inmiddels ongeveer 10 mensen aan meedoen, heeft als thema het volgende:*

*Afscheid*

*Vertrekken : dat is een weinig sterven,  
en wel te sterven aan wat men lief heeft  
E. Harancourt*



*Afscheid nemen is ook loslaten*

*En dat is natuurlijk een thema waar je heel wat kanten mee uit kunt. Alle deelnemers sturen hun bijdrage aan elkaar door en wat je dan ziet is dat er even zovele soorten reacties zijn als er deelnemers zijn. Ieder krijgt 10 dagen de tijd om te reageren en daarna wordt er een nieuw thema aangedragen.*

*Datzelfde herhaalt zich na 10 dagen weer en er zal na afloop een, nee geen evaluatie, maar een uitgebreide nareactie plaatsvinden.*

*Alleen al het woord 'loslaten' doet mij iets. En er komen allerlei associaties opborrelen. Bestaat het hele leven niet uit loslaten? Dat begint al bij de geboorte van je kind! En het leert wat later alleen maar lopen door het los te laten. Naar school – weer laat je het los en voor een groot deel aan anderen over.*

*Maar als je kind er niet meer is – heb je het dan losgelaten? Zo'n kind laat je niet los. En in deze laatste zin is 'Zo'n kind' het onderwerp!*

*Hartelijke groet,*

*Paul*

• *Dag Paul,*

Nee, zo'n kind laat je niet los. Dat kind is voortaan dichterbij dan het ooit kon komen.

Als vrijwilliger werk ik in een zorgcentrum, waar ik contact heb met een dame van 94 jaar. Haar zoon stierf op 40-jarige leeftijd en daarover gaan onze wekelijkse gesprekken voortdurend. Ze staat aan het eind van haar leven en mijmert over vroeger, over de zoon die ze te vroeg verloor.

De kinderen die er nog zijn geven haar alle aandacht en proberen haar laatste levensjaren op te vrolijken. Maar voor haar is het mooi geweest. Ze wil naar haar zoon, die haar al zo lang geleden is voorgedaan. Zo'n kind wordt gemist tot aan de laatste ademtocht.

Onze kinderen stierven op een onnatuurlijke manier. Door geweld. Daardoor wordt rouwen gecompliceerd. Gecompliceerde rouw is waar we doorheen gaan als onze geliefde op gewelddadige wijze van ons wordt weggenomen. Daarmee moeten we verder. Loslaten wordt dan nog moeilijker ook omdat veel zaken rondom de dood van onze geliefde niet worden opgelost. Zo kan de opgelegde straf die een dader krijgt teleurstellend zijn, te laag. Onopgeloste zaken kunnen helemaal niet worden losgelaten. Daar word ik regelmatig mee geconfronteerd door cold case zaken die voorbij komen op tv en in kranten. Dus nee, loslaten is onmogelijk. Ik zie het zo, ik draag mijn kind met me mee. Ze is niet meer fysiek aanwezig maar ze is er in de wereld om me heen.

*De wolken  
aan de hemel  
fluisteren soms plotseling  
jouw naam  
die staat geschreven  
in de bloemen en de planten  
in de vijver met de vissen  
in de groene waterlissen  
in een vogel in een boom  
in een kikker in het gras  
zij vertellen mij  
hoe mooi  
en lief je was*

*Hartelijke groet, Wil*

# Wij herdenken de maanden juli, aug en sept, 2021



Bas Stoker  
\* 01-07-1974  
† 07-04-2000



Nicole van den  
Hurk  
\* 04-07-1980  
† 06-10-1995



Chiel Maassen  
\* 06-07-1970  
† 18-01-1998



Wendy Rutjes  
\* 06-07-1983  
† 23-07-2013



Ronny Randin  
\* 07-07-1968  
† 28-04-2004



Mariëlla de Geus  
\* 08-07-1981  
† 04-11-2001



Bram Lampers  
\* 11-07-1931  
† 20-05-2016



Facco George  
Nieuwenhuis  
\* 11-07-1966  
† 20-02-2000



Peter Hovens  
\* 13-07-1955  
† 22-02-2019



Maurice  
Tielmans  
\* 17-07-1971  
† 12-01-1996



Rebecca Muller  
\* 18-07-1969  
† 19-08-1996



Sanne Graat  
\* 22-07-1998  
† 20-06-2013



Cornelis Speksnijder  
\* 24-07-1968  
† 02-08-2002



Rik van der Rakt  
\* 24-07-2001  
† 19-04-2020



Eline Hellemons  
\* 25-07-1971  
† 24-07-1998



Maria Isabel  
Batista Castillo  
\* 26-07-1949  
† 27-09-1985



Maurice Florax  
\* 27-07-1969  
† 21-02-2007



Yashoda Varscha Devie  
Mohansingh  
\* 27-07-1988  
† 23-09-2002



Eli Hormann  
\* 30-07-1973  
† 11-06-1998



Aswintha  
Dijkstra  
\* 02-08-1983  
† 17-06-2011



Niek Soepnel  
\* 03-08-1947  
† 28-01-2011



Rob  
Bouwmeester  
\* 04-08-1967  
† 03-06-2007



Jeroen Polderman  
\* 06-08-1968  
† 02-01-1998



Renate van der  
Hoeven  
\* 06-08-1975  
† 30-09-1995



Anja Bronkhorst  
\* 08-08-1954  
† 03-08-1997



Pascal Janssen  
\* 08-08-1987  
† 24-01-1997



Marianne Vaatstra  
\* 10-08-1982  
† 01-05-1999



Laura Korsman  
\* 12-08-1993  
† 11-07-2018



Iris Claassen  
\* 12-08-1994  
† 24-03-2015



Joline van den Brink  
\* 13-08-1970  
† 04-07-2005



Pieter-Jorn Roorda  
\* 13-08-1979  
† 11-06-1994



Pepijn van der Velde  
\* 13-08-1980  
† 14-02-2013



Joost Wolters  
\* 16-08-1978  
† 27-07-2017



Chernob Conteh  
\* 16-08-1989  
† 07-07-2018



Marcello Janssen  
\* 17-08-1987  
† 11-08-1996



Manuel Fetter  
\* 18-08-1972  
† 24-09-2004



Célesta Kempers  
\* 18-08-1992  
† 15-01-2012



Louise Donk  
\* 19-08-1974  
† 10-01-2005



Emad Mitwally  
\* 22-08-1965  
† 22-04-2008



Bianca Paola Dell'Avvento  
\* 22-08-1967  
† 12-11-2004



Pierre Weymans  
\* 22-08-1987  
† 22-12-2014



Nicolette Beekenkamp  
\* 23-08-1975  
† 24-01-1999



Caroline Pino  
\* 24-08-1971  
† 27-07-1996



Everdina Bogers  
\* 25-08-1958  
† 16-04-2008



Felicity Oostdam  
\* 25-08-1985  
† 24-11-1994



Henk Arends  
\* 26-08-1969  
† 17-08-1993



Theo van Berlo  
\* 27-08-1953  
† 25-11-2007



Shaquille Goedhart  
\* 28-08-1994  
† 02-05-2019



Peter Westendorp  
\* 29-08-1989  
† 20-06-2013



Narmina Achoendova  
\* 30-08-1981  
† 16-05-2011



Lucia Ducastel  
\* 02-09-1931  
† 20-05-2016



Bianca  
Nieuwenburg  
\* 03-09-1975  
† 27-08-2011



Dorothee Overbosch  
\* 04-09-1973  
† 19-12-2000



Barry  
Bennemeer  
\* 05-09-1969  
† 26-06-1993



Huib Krooder  
\* 06-09-1944  
† 10-08-2007



Inez den Drijver  
\* 11-09-1941  
† 01-12-1996



Maziar Awari  
\* 11-09-1981  
† 17-09-2008



Tjirk van Wijk  
\* 12-09-1972  
† 16-10-1999



Maurice Tjisen  
\* 12-09-1986  
† 04-11-2007



Daan de Blok  
\* 14-09-1977  
† 14-05-2000



Wouter IJspelder  
\* 17-09-1974  
† 24-11-1996



Sander  
Groenewegen  
\* 20-09-1990  
† 17-12-2010



Alicia  
\* 21-09-2013  
† 21-09-2013



Dienke van  
Zetten  
\* 22-09-1987  
† 27-12-2019



Hester van  
Nierop  
\* 24-09-1970  
† 19-09-1998



Michaël ten Napel  
\* 24-09-1981  
† 04-07-2012



Maaike Kuiper  
\* 26-09-1972  
† 06-02-1997



Mick Becht  
\* 01-08-1968  
† 07-03-2008

## OP EEN DAG ALS DEZE

Op een dag als deze  
Staat de wereld even stil  
Op een dag als deze  
Gaat niets zoals ik wil

Op een dag als deze  
Heeft verdriet de overhand  
En ook al leef jij voort in mijn hart  
Op een dag als deze  
Voel ik des te meer de afstand

[www.bundeltjegemis.nl](http://www.bundeltjegemis.nl)



## Stelling was: Is rouw na moord gecompliceerder dan "normale" rouw?

Unaniem was het antwoord: JA

Ja rouw is anders vooral door boosheid, wraak en onbegrip. Rouwen komt pas laat in het proces aan bod, dit door rechtzaken, vermissing geen antwoorden.

Hier onder een aantal reactie van lotgenoten op facebook.



**Daisy van Heugten-Schreurs**

100% zeker dat dat zwaarder is. Met 'normale' overlijdens heb ik er even verdriet van, maar heb ik er ook sneller vrede mee. Maar een moord... Nee, het is in december gebeurd en nog steeds is het zo ontzettend zwaar.



**Carmen Wooning**

Ja, omdat het overlijden na moord een enorme impact heeft op de nabestaanden. Er zijn open vragen die door niemand meer beantwoord zullen worden. Er is geen afscheid geweest, maar gelijk erna komen er allemaal vreemde op hun pad, politie, rechtzaken wellicht publiciteit ontrent het gebeuren er wordt na het overlijden over de moord gepraat en bij een normaal overlijden meer over de persoon in kwestie. Daarnaast speelt de dader ook een rol er is vaak naast verdriet ook de onmacht, de boosheid waarom moest iemand vermoord worden. Als iemand ziek is en veel pijn lijdt dan kan de gedachte ookal is het verschrikkelijk soms een verlichting geven dat het voorbij is. Maar iemand die gezond is en veel pijn moest lijden door een ander, dat blijft jaren hangen. Vaak gaat het nooit meer weg.



**Rob Hogenkamp**

zeker weten ! het is nu bijna 32 jaar geleden dat mijn vrouw is vermoord, nu pas de laatste 2 jaar ben ik aan het rouwen toegekomen doormiddel van therapie.... ik was al die jaren alleen maar bezig om die moordenaar te pakken...nooit gelukt dus nu eindelijk eens aan mijn rouw begonnen....dus ja rouw na moord is heel anders/ moeilijker

Wil je ook mee praten en of reageren volg ons dan op Facebook: **cocon.fng**

Of per mail: **cocon.fng@gmail.com**

### Rouw na Moord

Het netwerk traumatisch verlies is een netwerk van psychologen door heel Nederland die gespecialiseerd zijn in rouw na moord en doodslag. Met behulp van wetenschappelijk onderzoek van de Rijksuniversiteit Groningen (RUG) ontwikkelden zij een behandelmethode, speciaal voor mensen die een dierbare zijn verloren door moord of doodslag.

<https://slachtofferwijzer.nl/organisatie/rouw-na-moord/>

### Nieuwe Stelling: Buddy's project via de FNG. Voor of tegen ?

Vanuit de FNG willen we een buddy's project opzetten. Dit houdt in dat nieuwe leden gekoppeld worden aan een "ervaren" lid.

De nieuwkomers zullen dan ondersteund worden door een lotgenoot om het toegankelijker te maken binnen de FNG lotgenoten, uitjes, vragen etc.

Graag willen we van jullie weten of hier behoefte aan is. zowel als nieuwkomer dan wel als ervaren lid.

Graag reageren via facebook of per mail. **cocon.fng@gmail.com**

# Interview met: Jessica Monsma



**Naam:** Jessica Monsma

**Beroep:** uitvaartbegeleidster.

**Nabestaande van:** Suzanne Monsma.

**Specialisatie:** plotseling verlies. bijzondere uitvaart.

**Moeder van 2 prachtig kinderen**

*Lees het verhaal van Suzanne Monsma in de volgende editie van de Cocon.*

Geschreven door: Kim Gijsbertsen.

## Waarom ben je in de uitvaart gegaan ?

Tijdens de uitvaart van mijn zusje wist ik het dit is wat ik wil doen. Ik wil nabestaande de kans en ruimte geven om een uitvaart te regelen die bij de overledenen hoort. Ondanks alle hectiek.

## Wat onderscheid jou als uitvaartondernemer dan de gemiddelde uitvaartondernemer?

Nadat mijn zusje in 2010 was vermoord , moest er niet alleen uitvaart geregeld worden. Zo waren er ook vele andere zaken die geregeld moesten worden. Doordat ik dit uit eigen ervaring heb meegemaakt ben ik mij heel bewust van welke lijntjes erop dat moment lopen. Denk aan de politie, media, slachtofferhulp etc. Ook zijn het maken van herinneringen heel belangrijk. Denk aan foto's vinger afdrukken dit heb ik niet van mijn zusje en vind het een groot gemis. Ondanks alle hectiek boosheid en frustratie probeer ik een weg te vinden om toch de overledene een uitvaart te geven die ze verdienen. Een plotseling overlijden is onverwachts je word op dat moment is het diepe gegooid en wat ik dan probeer is, het overzicht te bewaren. Graag wil ik van nabestaanden weten wie was .... om zo toch de overledenen te leren kennen weten wat belangrijk was. Stil staan bij !!!

## Wat wil je nog bereiken?

Graag zou ik in de uitvaartbranche meer aandacht willen zien voor een plotseling overlijden. Mijn doel is om landelijk het voor elkaar te krijgen dat er uitvaartondernemers gespecialiseerd zijn in een plotseling overlijden.

Na het overlijden van mijn zusje zat ik met vele vragen waar ik op dat moment geen eerlijk antwoord op heb gekregen. Dit heeft geresulteerd dat mijn eigen gedachten met mij op de loop gingen. Terwijl als ik eerlijk had gehoord waarom mijn zusje kaal geschoren was en waarom haar haar in een emmer zat ik dit veel makkelijker en eerder had kunnen verwerken.

## **Sawbonna: Ik zie jou – Margot van Sluytman**

Een jaar of twee geleden ontmoette ik een bijzondere Canadese vrouw in mijn woonplaats Amstelveen. Haar naam is Margot van Sluytman. We hadden al een aantal keer via internet contact gehad en we besloten op basis herkenning en erkenning van ons werk om, nu zij in Nederland bij vrienden op bezoek was, elkaar nu echt te ontmoeten. De reden dat ik haar oprecht wilde ontmoeten ga ik in deze bijdrage proberen uit te leggen.

Margot's vader Theodore werd in maart 1978 vermoord bij een roofoverval die hij probeerde te stoppen. Margot was toen 16 jaar. Tijdens zijn begrafenis belooft zij hem plechtig dat zijn leven niet voor niets geleefd is. Haar eerste jaren na de moord beschrijft zij als loodzware, duistere jaren waarin zij niet weet hoe het verder moet zonder haar vader.

In die tijd pakt zij wel een talenstudie en een studie filosofie op. Haar huwelijk strandt maar zij vertelt dat ook haar twee dochters haar overeind houden. Gevangen in pijn en met een grote weerzin tegen alles wat onrechtvaardig is ontdekt zij de poëzie en dat beschrijft zij als haar redding.

Margot's poëzie (die zij ook zelf voordraagt) dragen voortdurend het thema van reizen en onderweg zijn, en steeds weer aankomen. Daarbij wisselen gemoedstoestanden elkaar steeds af als een dans van nu eens rauwe en ruwe en dan weer levenslustige gevoelens: een neerslag van het menselijk bestaan dat zowel duisternis als licht omvat, zowel eindigheid als hoop. Gedeelde menselijkheid spreekt daar steeds doorheen.

Nadat zij een poezieprijs heeft gewonnen van de National Association for Poetry Therapy krijgt zij, 30 jaar na de moord op haar vader, een bericht van de moordenaar die met haar wil praten. De man bleek 14 jaar na zijn veroordeling weer vrijgekomen te zijn. Tijdens een bijeenkomst waarin daders en slachtoffers bijeenkwamen besluit hij, via zijn vrouw, Margot te contacteren. Na drie maanden emailen ontmoeten zij elkaar.

Die ervaring vormt voor haar de basis van haar werk rond 'Sawbonna – Justice as Lived Experience'. Sawbonna is een oud Zulu woord dat 'Ik zie jou' betekent. Het woord Sawbonna werd haar nota bene aangereikt door de man die haar vader vermoordde tijdens een van hun contacten.

Vanuit het 'Ik zie jou' komt Margot tot een uitwerking van wat zij 'shared humanity', gedeelde menselijkheid, noemt. Centraal in haar werk staat een heel nieuw model van herstelrecht op basis van haar eigen ervaringen en wat zij 'Sawbonna – social & restorative justice' is gaan noemen.

Margot zegt: "Sawbonna betekent 'ik zie jou': wij delen het menselijk bestaan maar ik hoef niet van je te houden om je te zien. Voor mij is vergeving een beladen woord" (citaat uit 2019 op CBC, de Canadese nationale omroep).

Margot studeert op haar 50 e af op haar werk rond Sawbonna en richt later ook Theodore's Place op, een virtueel huis van heling voor 'survivors' - mensen die (de gevolgen van) een misdrijf overleefd hebben. Daarbij laat zij zich steeds inspireren door haar vader wiens, zoals zij op de website schrijft 'vitale levensenergie mijn leven nog altijd blijft verrijken met passie, zin en vreugde'.

Wat ik leer uit Margot's werk is dat menselijkheid, veerkracht, eigenaarschap, jezelf uitspreken en verbinding en gemeenschap belangrijke bronnen zijn om in de tragiek van het eindige bestaan, en dan door toedoen van een ander, toch de moed te vinden door te gaan.

Wie meer wil weten over het werk van Margot verwijs ik onder meer naar de onderstaande links.

[www.theodoresplace.org](http://www.theodoresplace.org) (over het virtuele huis van heling in de spirit van haar vader)  
<https://youtu.be/i0hXIoIgsNo>  
(een indrukwekkende toespraak van Margot van Sluytman)  
<https://sawbonna.wordpress.com/>  
(website over haar werk)

Gert Jan Slum  
Criminoloog

---

## Humaan straffen

In de Volkskrant betogen onderzoekers Holá e.a. dat het Internationaal Strafhof in Den Haag geen maatwerk heeft geleverd bij de veroordeling van de heer Dominic Ongwens. Het Strafhof had rekening moeten houden met de achtergrond van de dader. Ongwens heeft talloze gruweldaden die hij in Oeganda gepleegd heeft bekend. Gedurende jaren was hij onder Joseph Kony's verzetsleger van de heer ( L.R.A. ) commandant. Moorden, verkrachtingen, ontvoeringen in de meest brute vorm die men zich kan indenken.

De excuses van deze dader doen mij denken aan de excuses die moordenaars in Nederlandse gevangenissen mij vertelden. Rot jeugd, incest, gewelddadige ouders, drugsgebruik, kortom dwang van bovenaf. Vaak klopten die redenen en ik snapte de pijn van de daders. Maar de afschuwelijke feiten blijven de feiten. In de uitspraak van 25 jaar van Ongwens na een eis van levenslang bespeur ik een poging humaan te straffen in een zaak vol inhumane feiten.

Vorig jaar heb ik alle zaken van levenslang gestraften doorgenomen. Dit omdat de Europese richtlijn voorschrijft dat levenslang geen levenslang meer mag zijn. Ik ben niet tegen Europa, want zonder druk vanuit de Europese commissie zouden de rechten van nabestaanden nooit zijn geregeld. Nog altijd komen er stukken in de media 'dat de rechten te ver zijn doorgesloten en een onafhankelijke rechtszaak daardoor onmogelijk is geworden'.

Onzin natuurlijk, snel terug naar mijn onderzoek van de dossiers van de 'levenslangen'. Ik heb 55 zaken bestudeerd. Bij hooguit tien casussen zou men kunnen beargumenteren dat iemand na 25 jaar, onder reclasseringstoezicht vrij zou kunnen komen. Alle andere personen hebben meerdere mensen vermoord, meestal op een te gruwelijke manier om hier tembeschrijven. Helaas leven wij allemaal in onze potdichte bubbels. In mijn bubbel waarin je het woord straf nog mag gebruiken valt bijna niet te communiceren met die andere bubbel waarin 'Herstel' het kernwoord is. Denkt men in mijn bubbel dat lang niet iedereen te 'herstellen' is; in de herstelbubbel denkt men het tegenovergestelde. Jammer, want alleen door over vergeving of wraak en alles wat daar tussenin zit te praten kom je tot zinvol straf- en herstelrecht. Dertig jaar geleden was communicatie met andersdenkenden nog volop mogelijk. Nu, onder invloed van de asociale media vindt al snel totale afwijzing plaats.

Jan Bouman, gepensioneerd psycholoog sinds 1 januari 2017  
Ministerie Veiligheid & justitie

---

## **Dappere strijd van moeder leidde tot wet affectieschade**

---

Door Lucinda van de Ven

15 maart 2021 in Femke Fataal

---

Een jaar na zijn arrestatie in januari 2004, diende voor de rechtbank in Utrecht de rechtszaak tegen de moordenaar van mijn zus Nadia. Mijn vader, William van de Ven, was toen net twee maanden gestorven. Op Nadia's eerste sterfdag had mijn vader te horen gekregen dat hij kanker had in een dermate vergevorderd stadium dat geen behandeling meer mogelijk was. Zeven weken na zijn fatale diagnose overleed hij en werd hij naast mijn zus begraven. Uit voorzorg had mijn moeder, Minke, toen zij het graf voor mijn zus kocht, meteen ook een tweepersoons graf ernaast gekocht.

Onze verslagenheid toen we hoorden dat mijn vader terminaal was, was ontzettend geweest. Toch herinner ik mij de weken tot aan zijn overlijden vooral als bijzonder liefdevol. De voorbereidingen voor zijn naderende einde verliepen totaal anders in vergelijking met de voorbereidingen voor Nadia's uitvaart. We konden ons nu wel voorbereiden op de dood van een gezinslid.

### **Vershil**

Daarnaast maakte het een groot verschil dat mijn vader al snel bereid was om zich over te geven aan zijn naderende levenseinde. Nadat Nadia ons was ontnomen, was zijn levenslust verpulverd. William van de Ven was het leven vol verdriet, moe. Toen Nadia om het leven werd gebracht – in het najaar van 2002 – stonden de slachtofferrechten in ons land nog in de kinderschoenen. Wel was het zo dat we al binnen twee dagen nadat mijn moeder door de recherche was verwittigd over de gewelddadige dood van Nadia, een vrijwilliger van Slachtofferhulp toegewezen hadden gekregen.

De vrijwilligers hadden geen juridische of psychologische opleiding. Hun primaire taak bestond er slechts uit om nabestaanden indien gewenst gedurende een periode van maximaal zes maanden, emotionele ondersteuning te bieden. Het bijwonen van de rechtszaken maakte geen onderdeel uit van de ondersteuning door deze mensen van Slachtofferhulp.

### **Veranderd**

Inmiddels is er veel veranderd. Door een wetwijziging die in april 2006 van kracht werd, kunnen slachtoffers en nabestaanden van een zeden- of geweldsdelict – ongeacht hun financiële draagkracht – aanspraak maken op kosteloze, juridische bijstand door een slachtofferadvocaat. Toch ondervonden wij dat de uitvoering van dit recht zo kort na de invoering, in de praktijk nogal weerbarstig was. Zo moest mijn moeder in het voorjaar van 2007 nog steeds met een inkomenstoets aantonen dat zij niet voldoende vermogend meer was om zelf haar advocaatkosten te kunnen bekostigen.

Dat de inkomenstoets is komen te vervallen, biedt belangrijke voordelen. Hierdoor kunnen nabestaanden en slachtoffers al tijdens de strafzitting de verdachte aansprakelijk te stellen voor hun inkomens- en shockschade. Bovendien kunnen de familieleden sinds januari 2019 ook smartengeld eisen.

### **Geschiedenis**

Het is mijn moeder die op dit vlak geschiedenis schreef. De wet affectieschade is namelijk een direct gevolg van de civiele rechtszaak die zij heeft aangespannen tegen Pascal F., de moordenaar van Nadia. Helaas heeft het jaren geduurd tot de rechterlijke macht bereid was om die zeer noodzakelijke emancipatie van het slachtoffer in de zittingszaal, toe te staan. Het was al wel gemeengoed in 2005 dat rechters de dader – naast de opgelegde gevangenisstraf en eventuele tbs – ook konden veroordelen om de kosten van de begrafenis of crematie van het moordslachtoffer volledig te vergoeden aan de nabestaanden.

Nadat Uzi-moordenaar Pascal F. in mei 2005 ook in hoger beroep was bestraft voor de moord op mijn zus, werd hij tevens veroordeeld om Nadia's begrafenis- en crematiekosten te betalen. Toch heeft mijn moeder jarenlang hemel en aarde moeten bewegen om die kosten ook daadwerkelijk gecompenseerd te krijgen.

### **Voorschotregeling**

In januari 2011 ging de zogeheten voorschotregeling in werking. Die wet heeft het mogelijk gemaakt dat het Centraal Justitieel Incassobureau (CJIB) uiterlijk acht maanden na afronding van een strafzaak, de begrafenis- of crematiekosten volledig uitkeert aan de nabestaanden van het slachtoffer.

---

Het gaat daarbij om een voorschotbetaling; het CJIB neemt de verantwoordelijkheid op zich om de onkosten namens de overheid, op de veroordeelde dader te verhalen. Vaak duurt het jaren tot eendader zijn schuld bij het CJIB heeft afgelost. Voordat de voorschotregeling er was, was het heel gebruikelijk dat nabestaanden maandelijks een bedrag variërend van tien tot misschien vijftig euro op hun persoonlijke bankrekening kregen bijgeschreven. Via hun bankafschriften werden zij elke maand weer, en dat vaak ook nog eens jarenlang, geconfronteerd met een betaling van de moordenaar van hun dierbare! Om een einde te maken aan die bijzonder pijnlijke confrontatie werd de voorschotregeling geëffectueerd.

### **Sectie**

Omdat Nadia met geweld was omgebracht, was het noodzakelijk dat het Nederlands Forensisch Instituut een forensische sectie op haar lichaam verrichtte. Een begrafenisondernemer had namens de politie de opdracht gekregen om haar lichaam van Utrecht naar Rijswijk te vervoeren.

Een dag na het NFI-onderzoek werd haar stoffelijk overschot naar een rouwcentrum in Utrecht gebracht. Daar diende mijn moeder in het bijzijn van twee rechercheurs Nadia's zwaar gehavende lichaam te identificeren als dat van haar dochter. De begrafenisondernemer verhaalde Nadia's 'reiskosten' vervolgens op mijn moeder. Ondanks al haar verdriet moest Lucinda's moeder Minke een dappere en langdurige strijd voeren om kosten vergoed te krijgen.

Toen zij om het leven werd gebracht op 1 oktober 2002, woonde Nadia net twee maanden aan de Utrechtse Weerdsingel westzijde. In het huurcontract dat zij met haar huisbaas Pascal F. en diens vader had afgesloten, was een borg van twee maanden huur opgenomen. Toch weigerden de ouders van Pascal om dat bedrag aan ons terug te betalen. Nadia had, zo vonden zij, zich niet aan de regels van het huurcontract gehouden om voor de eerste van de nieuwe maand, haar huur op te zeggen!

### **Aanmaningen**

Mijn moeder stuurde verschillende aanmaningen met het verzoek om Nadia's borg aan haar te restitueren. Maar de ouders van Pascal F. hebben geen van haar brieven ooit beantwoord. De familie F. hulde zich consequent in een volledig stilzwijgen. Een spijtbetuiging of condoleance hebben we evenmin ontvangen. Nooit. Tijdens het hoger beroep tegen Pascal F. werd in de rechtszaal een fragment van een door de politie afgeluisterd telefoongesprek afgespeeld. In het gesprek tussen Pascals moeder en zus, zei de moeder dat Pascal in de nacht van 1 op 2 oktober 2002 aan haar en haar man had bekend dat hij Nadia had vermoord. De moeder, zo bleek uit het gesprek, was van mening dat Nadia zelf debet was aan haar gewelddadige dood; mijn zus zou haar oogappeltje te veel hebben getart! Die respectloze uitspraak toonde nogmaals aan dat Pascal en zijn moeder bepaald geen empathie hebben.

### **Dwangsom**

Omdat de voorschotregeling er in die tijd nog niet was, was het CJIB de verantwoordelijke overheidsinstantie die eind 2005, begin 2006 daders moest aansporen om de opgelegde dwangsom uit te keren aan een gedupeerde familie. Pascal F. bezat, althans op papier, geen rooie cent bezat. Hierdoor verzaakte het CJIB ernstig in de uitvoering van deze voor ons zo cruciale taak. Zo bleef mijn moeder achter met niet alleen emotionele, maar ook met financiële schade waarvoor niemand verantwoordelijkheid wilde nemen. Door de opeenstapeling van dramatische wendingen na Nadia's dood, raakte Minke van de Ven bovendien volledig arbeidsongeschikt. Mijn moeder had een ernstige depressie en een posttraumatische stressstoornis (PTSS) ontwikkeld.

### **Veroordeling**

Hoe kon het dat Pascal F. na zijn veroordeling geen vermogen meer bezat, terwijl hij een paar maanden na zijn arrestatie, wel financieel vermogend is geweest? In mijn volgende column 'zoektocht naar het geld' beschrijf ik hoe Pascal het voor elkaar kreeg om zijn volledige vermogen weg te sluizen.

Lees ook Lucinda's vorige column: hoewel de moord op haar zus jaren geleden is gepleegd, kan Lucinda nog steeds uit het lood worden geslagen door een onverwachte confrontatie met de gruwelijke details...

Iets willen betekenen voor de maatschappij. Dat gevoel kreeg ik toen ik werkloos raakte in 2020 vanwege de Corona-crisis. Ik meldde me aan voor vrijwilligerswerk bij de FNG en na even gesproken te hebben met Wicky ontstond ineens een mooi idee: we gaan online meetings organiseren. Omdat fysiek afspreken niet mocht, maar er toch behoefte was aan lotgenoten te treffen, besloten we een aantal eerste meetings in te plannen. Ik had vanuit het onderwijs al ervaring met het leiden van bijeenkomsten dus het leek mij leuk om te doen. Dat het zo'n groot succes zou worden, had ik van tevoren niet verwacht. Ik had een aantal thema's bedacht, wat data ingepland en deze gepromoot via Facebook en de nieuwsbrief.

Nu zijn we inmiddels 9 maanden verder en is er een hecht clubje ontstaan en hebben we al 16 meetings gehad! Soms komt er een nieuw iemand die aansluit, die wordt dan net zo warm verwelkomd als de "oudere garde". Thema's die zijn geweest: muziek, teksten, feestdagen, rouwproces, spreekrecht, de verdachten, voorstellen van de dierbaren, hulp/begeleiding na het misdrijf, de media, de uitvaart, etc. Iedereen krijgt ruim de tijd om zijn verhaal te doen tijdens de meeting, die via Microsoft Teams gaat. Soms is dat best "hard" werken voor mij, omdat ik soms mensen subtiel moet afkappen, omdat we anders te weinig tijd hebben voor een andere lotgenoot. Maar over het algemeen heeft men begrip hiervoor en gaat het vloeiend.

Er wordt tijdens de meetings gelachen en gehuild, elke emotie mag er zijn. Soms worden we kwaad, gefrustreerd en soms kunnen we onze ogen/oren niet geloven. Ook fantaseren we wel eens hardop wat we zouden zeggen tegen de dader als die voor ons zou staan. We hebben allemaal zoveel meegemaakt en dat voelen we tijdens zo'n online meeting nog eens extra. Voor de een is het wat langer geleden, voor de ander nog recent. De fases van rouw herkennen we allemaal bij elkaar. Wat ook mooi is, dat de groep elkaar ook vragen stelt. We leven met elkaar mee en vragen aan elkaar hoe het gaat. Bijzonder hoe je ook online toch een hecht gevoel kunt hebben.

Wat ook bijzondere onderwerpen zijn geweest, waren de sessies over PTSS (Post Traumatisch Stress Syndroom), Reclassering en DNA. Hiervoor hebben we natuurlijk externe personen uitgenodigd, aangezien ik geen verstand heb van dat soort onderwerpen.

Bij de PTSS-bijeenkomst waren ongeveer 12 mensen én een psychologe, die ons eerst meenam in bijv de oorzaken, symptomen en therapieën. Daarna was er ruimte voor vragen en bood zij een luisterend oor en advies. Erg interessant en we hopen deze psychologe een keer uit te nodigen voor een live bijeenkomst.

De sessie met twee werknemers van de Reclassering was nog vrij recent. Ook zij presenteerden eerst wat de Reclassering eigenlijk doet en wanneer zij precies in beeld komen in een proces. Voor een leek als ik, erg interessant. Daarna was er ruimte voor vragen over o.a. de communicatie: wie houdt ons op de hoogte als de verdachte verlof krijgt? Er zit een vervolg hierop in de pijplijn, maar dan gericht op TBS. Houd de nieuwsbrief en de Facebook pagina in de gaten voor meer informatie.

De sessie over DNA werd gehouden op initiatief van een onderzoeker. Vragen die aan bod kwamen, waren: hoe denk jij over het gebruik van DNA-profielen om Cold Cases op te lossen, hoe denk je over het feit dat de ene Cold Case veel meer (media) aandacht krijgt dan de andere? Interessante sessie, met een iets kleiner clubje deze keer.

Waarom ik, zult u misschien denken? En wie ben ik? Ik ben een lotgenoot. Ik heb in 2009 mijn broer verloren. Hij is geliquideerd door zijn zogenaamde vrienden. Er zijn wel vier verdachten, maar helaas is er niet genoeg bewijs om ze te kunnen veroordelen. Dit zal dus uiteindelijk een Cold Case gaan worden. Mijn broer zat in een crimineel circuit, bleek later. Mijn moeder en ik wisten dat niet. Oké, hij had wel een strafblad, dus helemaal zuiver was hij niet. Maar dat hij ineens dood gevonden werd, begraven in de duinen, hadden wij niet verwacht. Soms denk ik: ik mag niet rouwen, want mijn broer koos zelf voor dat circuit. Het is zijn eigen schuld geweest dat hij is overleden.

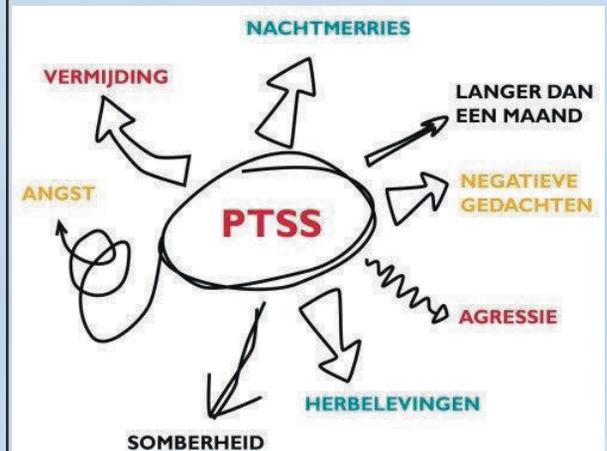
Door met lotgenoten te spreken, hoor en voel ik dat ik wel degelijk mag rouwen. Mijn broers keuzes zijn niet mijn keuzes geweest. En het is wél mijn broer die omgebracht is. Ik voelde de noodzaak om met andere lotgenoten in contact te komen sinds ik lid ben van de FNG (2018). Ik vind het heel prettig en kijk altijd weer uit naar een volgende bijeenkomst.

Ik nodig jullie van harte uit voor de volgende sessie op 26 juli, om 20.00u. Wilt u zich aanmelden, kan dat via [joskek@hotmail.com](mailto:joskek@hotmail.com)

Joske Kuut

### Symptomen trauma/PTSS

Herbelevingen. Nare herinneringen; beelden en gedachten die zich vaak opdringen. ...  
Vermijdingsreacties. ...  
Negatieve gedachten, afgestompte gevoelens. ...  
Sterke prikkelbaarheid of hyperactivatie.



### NIEUWE GEDENKTEGEL VOOR ROB SITEK 31-12-64 † 05-07-09

12 mei 2021, terugplaatsing van de 'lieveheersbeestjes' tegel tegen geweld, door Joy

Ruim 10 jaar geleden heb ik voor mijn partner Rob een 'lieveheersbeestjestegel' gelegd op het Leidseplein, vlakbij de plek waar hij is doodgeslagen. Het heeft toentertijd flink wat gesprekken met de gemeente en doorzetten gekost om een tegel daar te krijgen. De gemeente wilde hier eigenlijk niet aan meewerken. Uiteindelijk is het gelukt en kreeg ik een vergunning (jawel ik ben één van de weinigen met een 'bouwvergunning' op het Leidseplein) om de tegel te plaatsen. Ik moest ze wel zelf aanschaffen. De tegel heb ik toen, samen met een aantal dierbare mensen, gelegd. Onze dochter Joy was toen nog te klein om bij die herdenking aanwezig te zijn.

Een paar jaar geleden werd het Leidseplein geherprofileerd en ging de bestrating, en dus ook de tegel van Rob, er uit. Gelukkig was er iemand van de gemeente die met dit project belast was en contact met me opnam over hoe nu verder. Het was voor mij duidelijk dat de tegel terug moest worden geplaatst. Na veel praten en overleggen, is besloten dat er een nieuwe tegel zou komen. Deze tegel is speciaal voor Rob gemaakt. En van dezelfde natuursteen als de overige bestrating van het Leidseplein. De tegel is mooi geworden en ook de sterfdatum van Rob staat op de tegel. Zijn naam wilde ik echter niet aan de bovenzijde van de tegel, omdat dan iedereen voor mijn gevoel 'over hem heen loopt.' Het plan was dan ook om de tegel om te draaien, met de naam Rob en overige tekst aan de onderzijde.

Het heeft, mede door Corona, lang geduurd voordat de tegel teruggeplaatst kon worden. Twaalf mei kon het eindelijk gebeuren. De bedoeling was dat Joy de tegel voor haar vader zou gaan leggen. Echter, de tegel bleek een gewicht van 90 kg te hebben, veel te zwaar voor haar om te hanteren dus. Daarom werd het door de aannemer met een machine gelegd. Voorafgaand daaraan ging Joy de 'oude' tegel onder de nieuwe leggen en begeleidde ze de nieuwe tegel. Uiteraard een belangrijk moment voor Joy en voor ons als familie. Er kon maar een klein aantal mensen bij zijn door vereiste de Corona-maatregelen.

Karin van de Plas (partner Rob)

# Agenda.

---

## UITGESTELD 25 JAAR HERDENKEN!

Beste lotgenoten,

Het was in april 2020, 25 jaar geleden dat er een lotgenotencontact werd opgericht voor nabestaanden van een ernstig geweldsmisdrijf. Vooral ook door de positieve dingen die er in de afgelopen jaren tot stand zijn gebracht, was het een reden om er op een speciale manier bij stil te staan. En wel samen met u.



Daarom nodigen wij u – weliswaar een jaartje later – uit voor een boottocht, met vertrek en aankomst in Alkmaar. De boot vaart naar Zaandam, alwaar een uitstapje wordt gemaakt naar de Zaanse Schans.

Voor koffie/thee met iets lekkers wordt gezorgd, evenals voor de lunch. De boottocht is bij voldoende belangstelling op zaterdag 21 en zondag 29 augustus gepland. Let wel, we gaan er van uit dat deze happening in augustus mogelijk is. Onverlet blijven maatregelen en/of beperkingen ten aanzien van Corona, op dat moment van kracht. Oftewel: we houden ons aan de vereiste maatregelen die dan aan de orde zijn. Maar dat hoort u dan tegen die tijd wel.

Tijd: 21 en 29 augustus 12:00-18:00 uur. U kunt zich, al dan niet met kinderen, via onze website ([www.fngnederland.nl](http://www.fngnederland.nl)) opgeven voor één van deze twee dagen, of een berichtje sturen naar [ja.keijzer@trinitascollege.nl](mailto:ja.keijzer@trinitascollege.nl)

Namens het bestuur, Rien Verbiest en Jack Keijzer

---

## EN VERDER:

30 juli – 1 augustus	Sport en Spelweekend Wilhelminaoord	<a href="mailto:mar.liz@kpnmail.nl">mar.liz@kpnmail.nl</a>
10 sept – 12 sept.	Kids-weekend Slagharen	<a href="mailto:mar.liz@kpnmail.nl">mar.liz@kpnmail.nl</a>
25 september	Dag Herdenken Geweldslachtoffers	<a href="mailto:ja.keijzer@trinitascollege.nl">ja.keijzer@trinitascollege.nl</a>

**Raadpleeg onze website [fngnederland.nl](http://fngnederland.nl) voor de laatste informatie !**

---

## Redactie Cocon



# Cocon

### Redactie:

- Rien Verbiest tel: 0651346075  
rienverc@xs4all.nl
- Romana Winter tel: 0610864082  
romanawinter@hotmail.com
- Kim Gijsbertsen tel: 0614023903  
cocon.fng@gmail.com
- Els Stoker tel: 0653563032  
els.s@live.nl
- Kelly Muilman tel: 0611434280  
fampaal92@gmail.com

## Bestuur FNG



### Bestuur van de FNG:

- Jack Keijzer tel: 0638546808  
Voorzitter
- Hans Suringa NL25INGB0008 4006 43  
Penningmeester t.n.v FNG
- Rien Verbiest  
Bestuurslid
- Natalina Meijer  
Secretaris
- Sandra Bindi  
Bestuurslid
- Wicky van der Meijs  
Bestuurslid

